

XXV YLEINEN PALOKUNTALAISKOKOUS 13.9.2008 TURKU, Turun VPK:n talo

1. Kokouksen avaus

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimitusjohtaja Kimmo Kohvakka avasi kokouksen klo 16 ja toivotti osallistujat tervetulleiksi Turun VPK:n juhlasaliin.

2. Kokouksen järjestäminen

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Turun VPK:n puheenjohtaja Kari Suominen. Kokouksen sihteeriksi valittiin Kiskon VPK:n puheenjohtaja Tommi Virtanen. Ääntenlaskijoiksi valittiin Tuuloksen VPK:n palokunnanpäällikkö Tapio Virtanen ja Kaarinan VPK:n palokunnanpäällikkö Pekka Koskinen. Ääntenlaskijat valittiin pöytäkirjantarkastajiksi.

Kutsuttiin kokouksen esittelijäksi palokuntajohtaja Petri Jaatinen Suomen Pelastusalan keskusjärjestöstä.

3. Kokouksen osanottajat ja päätösvaltaisuus

Kokoukseen on kutsuttu koolle kaikkien Suomen palokuntien edustajat. Ennakkokutsu on postitettu palokunnille maaliskuussa 2008 ja julkaistu Pelastustietolehden numerossa 5/2008. Palokuntia on pyydetty nimeämään edustajansa 6. toukokuuta 2008 päivätyllä, kaikille maamme palokunnille lähetetyllä kirjeellä.

Kokous toimii palokuntien ja palokuntatoiminnan yhteisöllisyyden ja yhteistyön vahvistajana, kehittämisen apuvälineenä, sekä turvallisuuden ja palokuntakulttuurin edistäjänä. Kokouksella ei ole juridista asemaa, eivätkä sen päätökset ole sitovia. Kokouksen päätökset toteutuvat osallistujien oman sitoutumisen kautta.

Todettiin kokouksessa olevan 52 valtakirjallista kokousedustajaa, jotka edustivat 54 yhteisöä. Lisäksi kokoukseen osallistui 37 muuta henkilöä.

Liitteenä on luettelo osallistujista.

4. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Petri Jaatinen referoi Oulussa 2006 järjestetyn ylimääräisen palokuntakokouksen pöytäkirjaa. Pöytäkirja on lähetetty kokouksen jälkeen kaikille Suomen palokunnille. Tämän kokouksen päätöksistä mainittakoon mm. palokuntalaisten palvelulupa- ja kutsu tähän kokoukseen.

5. Käsiteltävät asiat

Kokouskutsussa annettiin palokunnille mahdollisuus esittää, kokoushengen mukaisia, asioita kokouksessa käsiteltäväksi.

SPEKin järjestötoimikunta on laatinut oheisen esityslistan kokouksessa käsiteltäviksi asioiksi.

5.1. Palokuntien yhdistystoiminta

- **Toiminta-ajatuksen kirkastaminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

VPK yhdistyksien mallisääntöjen 2 § mukaisesti palokunnan tarkoituksena on pelastustoimen edistäminen ja kehittäminen sekä pelastusavun antaminen normaali- ja poikkeusoloissa. Palokunta kokoaa jäsenikseen henkilöitä, jotka ovat vapaaehtoisesti sekä järjestäytyneesti kiinnostuneet edistämään yhteiskunnan ja ympäristön turvallisuutta ja turvaamaan kansalaisia onnettomuuksien aiheuttamilta vaaroilta.

Palokunnan tarkoituksena on lisäksi kehittää jäseniään ja pyrkiä kasvattamaan heistä palokuntalaisihanteiden hengessä vastuullisia ja yhteistyökykyisiä yksilöitä. Edelleen mallisääntöjen 3§ mukaisesti tarkoituksensa toteuttamiseksi palokunta pyrkii solmimaan alueen pelastustoimen kanssa palokuntasopimuksen, jotta palokunnasta tulisi osa alueen pelastustoimen järjestelmää, tekee tarvittaessa muita pelastusalaan koskevia ja muita toiminnan ylläpitämisen edellyttämiä sopimuksia, toimii yhteistyössä alan viranomaisten ja muiden alan henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, ylläpitää tarvittaessa hälytysosastoa sekä toimintansa ylläpitämiseksi ja jatkuvuuden turvaamiseksi tarpeelliseksi katsomiaan tukitoimia kuten nuoriso-, nais-, veteraani- ja soittokuntatoimintaa, tekee esityksiä alan kehittämiseksi, edistää kansalaisten kiinnostusta vapaaehtoistyöhön sekä omaehtoiseen toimintaan ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojelemiseksi, opastaa ja neuvoo kansalaisia estämään vaaratilanteiden syntymistä sekä vähentämään vahinkoja onnettomuus- ja tuhotilanteissa, järjestää tarvittaessa kurssimuotoista turvallisuusalan koulutusta kansalaisille, antaa jäsenilleen suunnitelmallista tietopuolista ja käytännöllistä pelastusalan opetusta ja harjoitusta, tarjoaa jäsenilleen monipuolista ja laadukasta toimintaa sekä mahdollisuudet rehdille yhdessäololle sekä, toimii aktiivisesti säilyttääkseen vapaaehtoisen palokuntatyön aatteelliset perinteet.

Miten palokunnat toteuttavat tarkoitustaan tänä päivänä?

Keskustelu:

Pelastusylijohtaja Pentti Partanen Sisäasiainministeriöstä kysyi mikä on palokunta ja miten toteutuu vapaaehtoispalokuntatoimintaa niillä paikkakunnalla, jolla ei ole palokuntayhdistystä. Samoin Partasta askarrutti miksi VPK:ta syntyi johonkin osaan Suomea ja miksi ei kaikkialle. Partanen esitti, että tätä asiaa pitäisi tutkia, ovatko syynä Itä-Suomen vaara-asutusalueiden asutuskulttuuri tai muu historiallispoliittinen tausta. Partanen korosti, ettei saa unohtaa sitä osaa Suomea, jossa ei ole VPK-toimintaa, tällä ns. puolivakinaisalueille on kuitenkin palomieskerhoja tms. toimintaa. Partanen pohti, että vapaaehtoistoiminta puolivakinaisalueille saattaa

maantieteellisesti kattaa jopa suuremman osan Suomesta kuin VPK-toiminta kattaa. Siis palokuntatoimintaa tulisi tutkia myös tästä näkökulmasta.

- **Yhteisen tahtotilan muodostaminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Palokuntatoiminta on alun alkaen perustettu ylläpitämään turvallisuutta omalla vaikutusalueellaan. 18000- luvun suomalainen palokunta liike otti varsin aktiivisen roolin turvallisuuden edistämässä. Operatiivisen valmiuden ohella se vaikutti keskeisesti mm. sen ajan rakennusmääräyksiin ja sähkölaitteiden turvallisuuteen, sekä ihmisten omatoimisen varautumisen edistämiseen. Edelleen palokunnat vaikuttivat keskeisesti sen ajan kansalaisyhteiskunnan rakentamiseen (yleinen ja yhtäläinen äänioikeus) ja sivistyksen lisäämiseen (kirjastot, lukusalit, soittokunnat, näyttämötoiminnat, tanssiaisat, urheilukilpailut).

Nykyään palokunnat tarjoavat operatiivisia palveluita, kouluttavat tulevia sammutusmiehiä ja vaalivat yhteisöllisyyttä palokuntaperinteiden mukaisesti.

Mitkä ovat palokuntatoiminnan tulevaisuuden haasteet? Miten toimintaan osallistuvien tarpeet pystytään paremmin huomioimaan? Miten yhteisöllisyyttä ja sosiaalista pääomaa kehitetään nyky-yhteiskunnassa? Miten osaamisesta huolehditaan?

Tuleeko palokuntatoiminnalle rakentaa yhteinen tämän aikakauden menestystarina?

Esittelyssä palokuntajohtaja Petri Jaatinen lisäksi kysyi, katsommeko toimintaa liian operatiivislähtöisesti, olemmeko unohtaneet palokuntatoiminnasta yhteisöllisyyden ja tuottaako palokuntatoiminta sosiaalista pääomaa. Jaatinen totesi, että osaamisen kehittämisen olevan haaste palokunnille. Nykypäivän palokunnissa ei kaivata enää yhteisöllisyyttä, vaan kaivataan tekijöitä. Jaatinen väitti, että palokuntatoiminta on muuttunut vapaa-ajan toiminnasta vapaa-ajan työksi. Lopuksi Jaatinen kysyi, tuleeko palokuntatoiminnalle rakentaa yhteinen tämän aikakauden menestystarina?

Keskustelu:

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimitusjohtaja Kimmo Kohvakka totesi lyhyesti, että palokuntien menestystarina tulee rakentaa.

5.2. Osaamisen kehittäminen

- **Jäsenmäärän kasvattaminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Tukeeko isompi ryhmäkoko osaamisen kehittämistä?

Petri Jaatinen kertoi palokunnille tehdystä Gallup-tutkimuksesta, jonka tuloksista oli selvästi analysoitavissa halu kehittää osaamistaan. Samoin Suomen Pelastusalan keskusjärjestön tavoitteena on palokuntien osaamisen kehittäminen muun muassa työturvallisuusnäkökohdin. Keskeisin osaamisen kehittämisen liittyy viik-

koharjoituksiin, joissa keskimäärin keskiarvon mukainen 37-vuotias hälytysosastolainen on osallistunut viikkoharjoituskoulutukseen ajan, joka vastaa kuuden kuukauden päätoimista opiskelua. Jaatinen korosti, että tulee siis kehittää osaamista, ei vain osallistua opetukseen.

- **Tavoitteiden asettaminen ja erikoistumisen lisääminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Tulisiko palokuntien asettaa selkeämmin henkilö- ja ryhmäkohtaisia osaa-
mistavoitteita? Tulisiko erikoistumista tukea?

Ei keskustelua.

5.3. Kansalaisjärjestöllisen luonteen vahvistaminen

- **Ulospäin suuntautuneisuuden kehittäminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Tuleeko palokuntien kehittää ulospäin suuntautuneisuuttaan?

Keskustelu:

Keskustelun avaukseksi kokouksen puheenjohtaja Kari Suominen Turun VPK:sta toi esiin, että ulospäin suuntautumiseksi täytyy tehdä töitä ja totesi, että asiassa on paljon kehitettävää kaikille pelastustoimen tasoille.

Silvio Hjelt Grankulla FBK/Sibbo Skärgårds FBK korosti, että ulospäin suuntautuminen on hyvin subjektiivinen asia ja yleensä tuleminen palokuntaan ulkoapäin on vaikeaa.

Kari Suominen toi keskusteluun opiskelukaupunkien huolen palokuntalaisista, jotka ovat tulleet muualta, huolen näiden palokuntalaisten saamiseksi mukaan opiskelupaikkakunnan palokuntatoimintaan. Suominen esitti ratkaisuksi jo vuosia keskusteluissa esille olleen kummijärjestelmä toteuttamisen lopulta helpottamaan palokunnasta toiseen siirtymistä. Esimerkkinä Turun VPK:lle on tullut useita opiskelijoita opiskeluajaksi, mutta kynnys osallistumiseen on korkea, ja kaikki eivät sitä uudella asuinpaikkakunnallaan ylitä. Jorma U. Lyyjynen Leppävaaran VPK:ssa kertoi heillä olleen opiskelijoita usein. Silvio Hjelt totesi, että kummitoiminta vaatii omaaloitteisuutta, kummin toimimiseen, tietojen välittämiseen palokunnalta toiselle tarvitaan lupa ko. henkilöltä ja se lupa jää usein saamatta. Marko Konttinen, Tampereen VPK:sta toi esiin, että palokunnissa tuudittaudutaan oman nuorisotyön voimaan. Konttinen uskoi, että monet kouluikäisten lasten vanhemmat ovat kyllästyneitä lastensa harrastusten vaatimaan talkootyöhön. Esimerkkinä tästä on harrastusyhdistysten vaatimus erilaisten asioiden myyntityöstä lasten harrastusten rahoittamiseksi. Konttinen korosti, että palokunta tarjoaa harrastusta, johon vanhempien ei välttämättä tarvitse lähteä toimintaan mukaan, jos eivät niin halua, mutta vanhemmatkin niin halutessaan saavat palokunnasta oman harrastuksen. Pohjanmaan Pelastusliiton puheenjohtaja Veli-Pekka Nurmi korosti, että palokuntanuorisotyön kehittäminen on tärkeää ja palokuntanuorisotyössä mukana olevien määrää tulee laajentaa. Erityisesti Veli-Pekka Nurmi toi esille huolensa palokuntanuorisoleireista ja kouluttajien käyttäytymiseen leireillä. Nurmen kokemuksen mukaan monet ohjaajat tulevat leireille rypemään ja ryyppäämään. Nurmi totesi

myös, että jos lasten vanhemmat todella tietäisivät kaikesta leirin toiminnasta, he hakisivat lapsensa pois leiriltä. Nurmi painotti, että palokuntatoiminnalla ei ole varaa tähän ja ihmetteli miksi asiasta on vaiettu, ja miksi yhä vaietaan. Valtakunnallisen palokuntanuorisotyötoimikunnan puheenjohtaja Esko Lehtonen sanoi itsekin olevansa samasta asiasta huolissaan ja sanoi, ettei alkoholilla voi olla asemaa leirillä ja Nurmen olevan oikealla asialla. Janakkalan Palokuntien Keskusyhdistystä edustanut Tero Kupiainen toi esille, että puuttamalla ohjaajien epäasialliseen toimintaan, voidaan ko. asia karsia leiritöiminnasta. Kupiainen korosti, että täytyy myös toimia, ei vain puhua!

- **Jäsenpohjan laajentaminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Tuleeko palokuntien tarjota harrastusmahdollisuuksia entistä laajemmin?

Keskustelu:

Kari Suominen toi esille, ettei yksin ilmoittelu ole riittävä tapa tarpeeksi laajan jäsenpohjan saamiseksi palokuntanuorisotyöhön. Suominen korosti myös, ettei palokuntanuoriso-osastoissa saa olla pelkkää palokuntatoimintaa, vaan toiminta tulee olla kokonaisvaltaista yhteisöllistä toimintaa.

Petri Jaatinen totesi nuorisotyön olevan palokuntatoiminnan kivijalka ja kysyi olemmeko osanneet kehittää toiminnan sisältöä nykypäivän ehdoilla. Jaatinen totesi myös, että on suuri haaste olla mukana 2030-luvulla ja miksei laiteta nuoria miettimään, miten he tämän tekisivät. Tarvitsemme perinteisen rekrytointialueen kautta lisää väkeä tähän eettisesti vahvaan arvopohjaan.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön järjestöpäällikkö Iikka Horelli korosti, että palokunnalla on aina ovet kiinni, vain hälytyksen sattuessa tai harjoituksissa ovet aukeavat. Tähän sisäänpäin lämpeneväisyyteen täytyy jotain tehdä. Horelli kuvasi ongelmaksi, että esimerkiksi jalkapalloa harjoitetaan viisi kertaa viikossa, palokuntaa vain kerran. Palokuntatoimintaa täytyy voida harjoittaa myös palokunnan ulkopuolella, esimerkiksi iltapäiväkerhotoiminnassa. Kari Suominen mietti, että ainakin takavuosina Partiolaiset menivät kerran vuodessa kouluun Partiopuvussa, mikseivät palokuntalaiset menisi palokuntapuvussa?

Pentti Partanen kysyi onko ja haluaako palokunta olla myös turvallisuusvaikuttaja. Partanen muistutti Väestösuojelujärjestön perinteestä. Palokunnan tulisi olla mukana paikallisessa turvallisuussuunnittelussa ja -vaikuttamisessa.

Partanen toi myös esille Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön saaneen avustusta rekrytointityön parantamiseen. Partanen korosti, ettei ko. projekti saa olla pelkkä kampanja. Partanen myös kysyi mikä on strategia palokunnan väkimäärän lisäämiseksi, halutaanko palokunnasta kansalaisjärjestö vai pitää huolta vain hälytysosaston jatkuvuudesta?

Kari Suominen totesi, että palokunnille tulee olla määrätavoitteen lisäksi myös laatuavoitteet.

5.4. Turvallisuuskulttuurin edistäminen

- **Paikallisen turvallisuussuunnittelun tukeminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Valmisteilla olevan sisäisen turvallisuuden ohjelma on asettanut tavoitteekseen paikallisen turvallisuussuunnittelun aikaansaattamisen. Voisivatko palokunnat olla mukana tässä työssä?

Miten palokuntatoiminta voisi tukea paikallista turvallisuussuunnittelua?

Keskustelu:

Kari Suominen kertoi, että hänen mielestään väestösuojelu koetaan negatiivisena, hän itsekkin on sitä ollut.

Petri Jaatinen totesi, että palokunnan tulee keskeisesti osallistua myös oman alueensa turvallisuuden kehittämiseen. Veli-Pekka Nurmen mielestä palokuntanuoret ovat hyviä valistajia omassa kaveripiirissään ja kaikki palokuntalaiset ovat näitä hyviä valtarakenteeseen soluttautujia omassa lähipiirissään, esimerkiksi työpaikoillaan. Risto Salo Tammisaloon VPK:sta totesi, että palokuntien tulee olla mukana alueellisessa turvallisuussuunnittelussa ja näin on tehtykin, ainakin heidän palokunnassaan. Nuorisotyötoimikunnan puheenjohtaja Esko Lehtonen kertoi, että hänen kotikylässään Mynämäellä Karjalassa kyläläiset luottavat palokuntaansa erityisesti alueellisen pelastustoimen syntymisen jälkeen. Lehtonen totesi myös, että on tärkeää huomioida turvallisuussuunnittelussa esimerkiksi sähkökatkot. Tero Kupiainen totesi, että turvallisuuskulttuurin edistäminen tulee lähteä omasta palokunnasta ja omista palokuntanuorista. Nykyisissä nuorisosastoissa ehkä osataan perusselvitys tai muita palokunnan toimintaan liittyviä taitoja, mutta ei välttämättä tajuttoman ensiapua tai muuta kansalaistaitoa. Turun VPK:n palokunnan päällikkö Petri Aalto toi ongelmana turvallisuusvalistustyössä pelon, ettei osata valistaa oikein. Tapio Virtanen Tuuloksen VPK:sta kysyi mitä tarkoitetaan turvallisuussuunnittelulla. Palokunnat ovat tehneet valistusta esimerkiksi kouluissa ja päiväkodeissa sekä turvallisuussuunnitelmia ja niihin liittyviä koulutuksia varanhankintana. Pentti Partanen vastasi turvallisuussuunnittelun olevan kaikkea tätä, mutta tässä yhteydessä tarkoitettavan erityisesti kuntien poliisin johdolla tehtyä turvallisuussuunnittelua. Partanen jatkoi, että tulevaisuudessa suunnittelua on tarkoitus laajentaa käsittämään mm. tapaturmien torjuntaa ja onnettomuuksien ehkäisyä. Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan on lisätty, että kuntien tulee ko. suunnitelma tehdä ja ottaa suunnitteluun mukaan myös pelastustoimi ja kansalaisjärjestöt. Pelastuslaitosten johto tulee tähän toimintaa saada ottamaan mukaan myös muun muassa VPK:t. Suunnitelmat tulisivat kuntien valtuustojen hyväksyttäviksi.

- **Oman vaikutusalueen turvallisuuskeskuksen rakentaminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

*Palokuntatoiminnan tarkoituksena on edistää turvallisuutta omassa vaikutuspiirissään. Onko paikalliseen turvallisuustoimintaan osallistuminen palokunnille lisäarvo? **Tulisiko palokuntien lähteä kehittämään paikallista turvallisuustyötä?***

Ei lisäkeskustelua.

Päätös:

Petri Jaatinen totesi, että turvallisuuskulttuuria edistävän työn laajentamisen olevan strateginen linjaus ja esitti neuvoa-antavaa äänestystä asiasta. Toteutettiin

lippuäänestys, jossa annettiin 54 ääntä työn laajentamisen puolesta. Kukaan kokousedustajista ei vastustanut strategista linjausta.

5.5. Palokuntakulttuurin vaaliminen

- **Arvomerkkiuudistusluonnoksen hyväksyminen**

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Palokuntalaisten yhteisöllisyyttä on vaalittu mm. yhteisillä asuilla ja merkeillä. Toiminnan monimuotoisuudesta johtuu myös asujen ja merkkien moninainen käytäntö. Yhtenäisyyden vahvistamiseksi esitetään kokoukselle merkkityöryhmä tekemä luonnos yhtenäiseksi arvomerkkijärjestelmäksi.

Tulisiko luonnoksen mukainen arvomerkkijärjestelmä ottaa käyttöön kaikissa maamme vapaaehtoispalokunnissa?

Asiaa esitteli SPEKin järjestötoimikunnan puheenjohtaja Silvio Hjelt:

Merkkiasiaa on jo useita vuosia pohtinut työryhmä, johon ovat jäseninä kuuluneet Silvio Hjelt, Isto Kujala, Tommi Virtanen ja Petri Jaatinen. Työryhmä on toiminut ilman varsinaista virallista mandaattia luodessaan Vapaaehtoispalokuntien ja -järjestöjen arvomerkkisuositusehdotuksen. Ehdotus on tähän mennessä hyväksytty Suomen Sopimuspalokuntien liiton ja Suomen Palopääallystöliiton hallituksissa ja esitelty mm. Sopimuspalokuntalainen -lehden numerossa 23.

Merkkiohjeen uusinnan taustalla on ollut muun muassa edellisen vuodelta 1964 olleen ohjeen soveltamisen vaikeus tähän päivään ja palokuntayhdistyksen hallinnon tai alan järjestön tunnusten puuttuminen ohjeistuksesta. Samoin organisaatiot ovat kehittyneet ja muuttuneet ohjeen käyttöönoton jälkeen. Ehdotuksen lähtökohtana on, että se perustuu perinteeseen ja edelliseen ohjeeseen (v. 1964), mutta siihen on lisätty hallintotehtävien tunnukset. Hallintotunnuksissa erotetaan myös paikallis-, alue-, ja valtakunnallinen taso. Ehdotuksen taustaksi todettakoon lisäksi, että kukin yhteisö päättää omista tunnuksista, kunhan niitä ei esimerkiksi ole sekoitettavissa viranomais- tai yleisissä säädyllisyyttä. Arvomerkkisuosituksessa on kiinnitetty huomiota yhtenäisen merkityksen voimaan julkisuuskuvan luoja. Merkkiohjeistus koskettaa luottamushenkilöitä ja järjestöjen toimihenkilöitä. Merkkistöä ei käytetä tilannejohtamisessa.

Uuden arvomerkkisuosituksessa tunnusten käytön logiikkana on niiden sijoittaminen perinteisesti ensisijassa palokuntapuvun olkalaattaan. Olkalaatasta erotetaan kaksi erillistä kenttää: Laatan keskiosassa operatiivinen johto ja merkin käsivarren puoleisessa päässä hallinnollinen johto. Operatiivisessa johdossa palokunnan pääallystö merkitään pitkittäin sijoitetuilla feenix-laatoilla (1-3 kpl) ja alipääallystö poikittaisin palkein (1-3 kpl). Hallinnolliset merkit sijoitetaan poikittain riviin ja niissä käytetään pienempiä tähtiä paikallisyhdistyksen hallintoasemassa ja suurempia tähtiä alueellisessa järjestön hallintoasemassa. Valtakunnallinen hallintoasema merkitään reunuspalkilla. Merkit sijoitetaan samaan laattaan, mikäli kantajalla on sekä operatiivinen, että hallinnollinen johtoasema palokunnassa. Ehdotuksessa käytetyt tunnukset ovat kaupallisesti olemassa. (Kuva 1)

Vapaaehtoispalokunnan päällystö: Palokunnan päällikkö merkitään kolmella pitkittäin sijoitetulla feenix-laatalla, palokunnan varapäällikkö kahdella feenix-laatalla ja joukkueen- tai osastonjohtaja yhdellä feenix-laatalla. *(Kuva 2)*

Vapaaehtoispalokunnan alipäällystö: Vapaaehtoispalokunnan ns. mestari ja nimetty yksikönjohtaja merkitään kolmella rinnan asetetulla poikittaisella laatalla. Apulaismestari merkitään kahdella poikittaisella laatalla ja muu nimetty vastuuhenkilö yhdellä poikittaisella laatalla. *(Kuva 3)*

Palokuntayhdistyksen hallinto: Palokunnan puheenjohtaja merkitään kolmella rinnakkain sijoitetulla pienellä tähdellä. Palokunnan varapuheenjohtaja, sihteeri, rahastonhoitaja ja muu nimenkirjoitusasemassa oleva henkilö merkitään kahdella rinnakkain sijoitetulla pienellä tähdellä. Palokuntayhdistyksen hallituksen jäsen merkitään yhdellä pienellä tähdellä. *(Kuva 4)*

Paikallis- ja aluetason liiton tai muun toimielimen puheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai toimitusjohtaja merkitään kolmella rinnakkain sijoitetulla suurella tähdellä. Em. järjestön varapuheenjohtaja, muu nimenkirjoittaja, päällikötason toimihenkilö tai järjestön pysyvän toimielimen puheenjohtaja merkitään kahdella isolla tähdellä.

Em. järjestön hallituksen, sen toimielimen tai muun toimielimen jäsen sekä muu nimetty vastuuhenkilö merkitään yhdellä suurella tähdellä. Valtakunnallisen järjestön vastaaviin tunnuksiin lisätään reunuspalkki. *(Kuva 5 ja 6)*

Huomioitavaa on, että koulutusaste ja muodollinen pätevyys ovat eri asia kuin arvomerkkiin oikeuttava tehtävä palokunnassa. Koulutusaste- ja kurssimerkkejä käytetään kuten aikaisemminkin.

Palokuntanaisten puvussa vastaavia tunnuksia käytetään palokuntapuvun hihansuussa. Palokuntanaisosaston puheenjohtaja käyttää kolmea pientä tähteä, naisosaston koulutusvastaava kahta pientä tähteä ja nimetty tehtävävastaava, kuten esimerkiksi sihteeri tai emäntä yhtä pientä tähteä. Aluetasolla käytetään samoin periaattein isoja tähtiä ja valtakunnan tasolla lisätään isojen tähtien alle vaakapalkki. *(Kuva 7)*

Palokuntanuorisotyön ohjaajat käyttävät entiseen tapaan olkavarteen kiinnitettävää palokuntanuorisotyön perusmerkkiä ja sen alla tehtävätunnusta. Palokuntanuoret käyttävät olkavarteen kiinnitettävää palokuntanuorisotyön perusmerkkiä ja sen alapuolelle kiinnitettävää koulutustasomerkkiä.

On huomattava, että palokunta-asema- ja liittotunnukset ovat yhdistettävissä samaan olkalaattaan, mutta tunnuksista käytetään ainoastaan "korkeinta" tunnusta ryhmässään. *(Kuva 8)*

Virka-asema ja liitto- tai palokunta-arvotunnuksia ei tule käyttää samanaikaisesti.

Ehdotuksessa suositellaan kunnan tai järjestön vaakunan käyttöä lakissa, ei aikaisemman tavan mukaisesti takin olkalaatassa.

Liitteenä Vapaaehtoispalokuntien ja -järjestöjen arvomerkkisuosituksen kuvat.

Keskustelu:

Porvoon VPK:n kunniapäällikkö Peter Söderström kysyi palokunnan kunniapäällikön kantamista tunnuksista. Tällä hetkellä ohjeena on, että hän kantaa edelleen palokunnanpäällikön tunnuksia. Hjelt totesi, että samanlaista käytäntöä työryhmä esittää jatkossakin toteutettavan.

Päätös:

Palokuntajohtaja Petri Jaatinen esitti äänestystä ko. luonnoksen esittämisestä hyväksyttäväksi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hallitukselle. Äänestys toteutettiin avoimena lippuäänestyksenä. Esitys ehdotuksen esittämiseksi SPEKin hallitukselle sai kokouksesta 52 ääntä, kukaan ei äänestänyt ehdotuksen hylkäämisen puolesta. Kaksi kokousedustajista ei äänestänyt.

• Palomuseotoiminnan käynnistäminen

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

Suomessa on useita palokuntien perinnehuoneita ja museoita. Valtakunnallisesta palomuseosta on haaveiltu jo vuosisadan ajan. Mikä on se suuri tarina, joka pelastustoimella on kerrottavana suomalaiselle yhteiskunnalle? Onko palomuseotoiminnalla roolia tämän tarinan kertomisessa?

Tulisiko palomuseotoimintaa edistää maamme palokunnissa?

Kohtaa ei ajan puutteen vuoksi käsitelty.

Palokuntatoimintaa edistävän yhteistyöverkoston rakentaminen

SPEKin Järjestötoimikunnan valmistelu:

*Palokuntatoiminta tarvitsee kehittyäkseen aktiivisten henkilöiden lisäksi verkosto-
maista yhteistyötä.*

Kenen tulisi ottaa palokuntatoiminnan kehittäjän roolin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti, kansainvälisesti? Kuka alkaisi kirjoittaa palokuntatoiminnan tulevaisuuden yhteistä menestystarinaa?

Kohtaa ei ajan puutteen vuoksi käsitelty.

6. Muut esille tulevat asiat ja seuraava kokous

Alustuksena palokuntajohtaja Petri Jaatinen kertasi ensimmäisessä ylimääräisessä palokuntakokouksessa Oulussa 2006 päätetyn palokuntakokouksia pidettävän neljän vuoden välein, kuitenkin seuraavan kerran vuonna 2008. Jaatinen esitti kuitenkin Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimiston esityksenä, että palokuntakokouksia pidettäisiin kolmen vuoden välein.

Jos näin päätetään, Kotkan VPK on ilmoittanut valmiuden isännöidä kokousta 2011, jolloin on myös Kotkan VPK:n 130-vuotisjuhlat.

Keskustelu:

Isto Kujala Suomen Sopimuspalokuntien liitosta kiitti järjestäjiä tämän kokouksen järjestämisestä ja ilmoitti kannattavansa esitystä seuraavasta kokouksesta 2011 Kotkassa ja kokousten järjestämistä kolmen vuoden välein. Kujala toivoi, että seuraava kokouksen valmisteluissa tulisi panostaa laajemman palokuntien edustuksen saamista kokoukseen.

Pelastusjohtaja Pentti Partanen oli huolissaan ns. puolivakinaisen palokuntamuodon edustajien puuttumisesta kokouksesta ja totesi heidän saamisensa mukaan olevan seuraavan kokouksen haaste.

Peter Söderström Porvoon VPK:sta toivoi myös lisää osallistujia ja esitti ettei kutsussa rajoitettaisi yhdestä palokunnasta kokoukseen osallistuvien määrää.

Päätös:

Päätettiin järjestää seuraava palokuntakokous 2011 Kotkassa Kotkan VPK:n isännöidessä. Päätettiin, että palokuntakokouksia järjestetään kolmen vuoden välein. Päätettiin, että tästä kokouksesta julkilausuman laativat Petri Jaatinen ja Veli-Pekka Nurmi.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti kokousta hyvästä keskusteluista ja päätöksistä sekä päätti kokouksen 18.00.

Turussa 23.9 2008

Kari Suominen
Puheenjohtaja
Tommi Virtanen
Sihteeri
Pekka Koskinen
Pöytäkirjantarkastaja
Tapio Virtanen
Pöytäkirjantarkastaja**Liitteet:**

Osallistujaluettelo

Vapaaehtoispalokuntien ja -järjestöjen arvomerkkisuosituksen kuvat